

TORONTAI

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre . . . . . 32.— K
Félévre . . . . . 16.— "
Negyedévre . . . . . 8.— "
Egy órára . . . . . 2-70 "
Egyes szám ára 10 fillér.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP

Felelős szerkesztő: **Dr. MAYER JENŐ.**

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Zápolya-utca 1. sz. Telefonszám: 21.

**MEGJELENIK MINDENNAP, VASÁR-
ÉS UNNEPNAPOK KIVÉTELEVEL.**

Nagybecskerek, 1917.

XLVI. évfolyam, 214. szám.

Csütörtök, szeptember 20.

A háboru hirei.

Az oroszországi belső zavarok.

Stockholm, szept. 20. Délutáni telefonjelentés.

A **Xenkev** volt orosz belügyminiszter a munkástanács ülésén bejelentette, hogy **Kaledin** tábornok azzal a veszedelemmel fenyegeti Szentpétervárt, hogy elvágja a Don medencétől.

Az új hadügyminiszter **Verheveszki** tábornok Kaledinhez táviratot küldött, amelyben kijelentette, hogy Kaledin kozákjainak magatartása egy Oroszország ellen intézett hadüzenettel egyenlő és ezért a kozákoknak már moszkvai viselkedését az ideiglenes kormány elleni lázadásnak tekinti és haladéktalanul megparancsolja, hogy mindenkit, aki fellázadna, mozdítsanak el és kijelenti, hogy elegendő csapat áll rendelkezésére erre a célra.

A finn hatóságok megtagadták az oroszoknak az élelmiszerek kiszolgáltatását.

Haparanda szept. 20.

A kormány két újabb hadosztályt küldött Finnországba. A Finnöbölben küszöbön álló hadműveletek miatt, valamennyi orosz felfszóllítottak Finnország elhagyására, mert a finn hatóságok megtagadták részükre az élelmi szerek kiszolgáltatását.

Buvárhajó sikerek.

Berlin, szeptember 20. Wolff-jelentés:

Az Anglia körüli elzárt területen 19.000 tonna halyóúrt elsüllyesztettünk.

A tegnapi estí Wolff-jelentés.

Berlin, szeptember 20. Wolff estí jelentése: Flandriában a tüzérharc folytatódik. Egyébként semmi különös.

Mihály és Pál nagyhercegek szabadon.

Stockholm, szept. 20. Mihály és Pál nagyhercegeket szabadonbocsájtották, mert kint, hogy nincs részük az ellenforradalmi összeesküvésben.

Vilmos császár Budapesten.

Budapest, szeptember 20. Délutáni telefonjelentés. Az Est írja:

Vilmos császár tegnap átutazóban egy órát töltött Budapesten és autón bejárta a fővárost.

Az udvarivonat egynegyed 7 órakor érkezett meg a nyugati pályaudvarra. Az érkezés után a német császár kifejezte **Sándor László** főkapitány előtt óhaját, hogy szeretné látni a fővárost és szeretne beszélni **Wekerle** miniszterelnökkel.

Ezután a császár és kísérete 3 autón a városba bajtatott, körutat tettek a Margitszigeten, felhajtottak a várba és onnan ismét a nyugati pályaudvarra mentek, ahol **Wekerle** már várta az uralkodót.

A Teréz-köruton felismerték a német császárt és viharosan éljeneztek.

A császár beszélgetése **Wekerle**vel fél óráig tartott és a beszélgetés után az udvari vonat kirobogott a nyugati pályaudvarról.

Anglia hajlandó a békére.

Hága, szept. 20. Délutáni telefonjelentés

Hír szerint Anglia kerülő uton tudtára adta Németországnak, hogy Belgium teljes souverénitásának helyreállítása mellett hajlandó további méltányos békefeltételekről tárgyalni.

Ugyanezen hír szerint Németország helyreállítja Belgium teljes katonai, politikai és gazdasági souverénitását.

Anglia viszont beleegyezik Lütichnek és vidékének átengedésébe.

Ezzel szemben Németország Lotharingiában nagyobb és Elzászban kisebb határkiigazítást adna Franciaországnak.

A megszállott kurlandi és livlandi területek kérdésében Anglia szabad kezet enged Németországnak.

A közvetett békeajánlat kiterjed inkább a gyarmatok kérdésére is. Berlinben megerősítik a hírt, hogy Anglia most már hajlandó visszaadni Németországnak valamennyi gyarmatait **Csingtau** kivételével, amely Japáné maradna. Németország azért **Kongó**-államban kap kárpótlást.

Kártérítésről és hadisarcról nincs szó.

Még ebben az évben meg lehet kezdeni a béketárgyalásokat.

Kopenhága, szept. 20. A Wossische Zeitung írja:

Amerikai pénzügyi körökben egyre erősödik az a meggyőződés, hogy még az év vége előtt meg lehet kezdeni a béketárgyalásokat.

Ezen hírt Párisba is továbbították, a cenzura azonban elnyomta.

Angliában a békevágyat a katolikusok élesztik.

Amerikában is nagyban támogatják a békemozgalmat. Az ottani egyetemek mindenképp azt követelik, hogy ne küldjenek több **Amerikai** csapatot Franciaországba.

A háborus állapot az amerikai körökben nagy mértékben csökkent.

A német kancellár a belgiumi kérdéstről.

Berlin, szeptember 20.

A kancellár valószínűleg a jövő kedden fog nyilatkozni a belgiumi kérdéstről, valamint a pápa békejegyzékére adott válaszjegyzékről.

A pápa eljuttatja az ententehez a központiak válaszjegyzékét.

Genf, szeptember 20. A **Matin** és a **Petit Parisien** diplomáciai forrásból arról értesül, hogy a pápa a központi hatalmak válaszjegyzékét eljuttatja az ententehez és egyúttal új békejavaslatot fog benyújtani, amely magyarázni fogja a központiak jegyzékének tartalmát.

Az új jegyzékben a pápa felfogja hívni az entente-t, hogy a béke kérdését okvetlenül tartsák továbbra is napirenden.

A **Petit Parisien** szerint a központiak jegyzéke csak igen csekély engedményeket foglal magában, sokkal csekélyebbet, mint kezdetben hitték.

Egy souverain uralkodó, állítólag a spanyol király felajánlotta a pápának támogatását a békeakcióban.

Nagy tüzvész He nádffön.

Iglóról jelentik:

Hernádffön nagy tüzvész volt, 188 ház, 200 csür gabona és takarmány elégett.

A tüzet cigarettázó gyermekek okozták. Három gyermek odaveszett.

A katasztrófában a kár másfél millió korona.

Az olaszországi háboruellenes zavargások.

Lugano, szept. 20.

A határozat alatt a csapatszálítások a frontról az ország belsejébe történtek a rend helyreállítására és nem a front felé.

A karhatalmat a háborus szabotázs ellen és munkások ellen használták, akik a munkát — tiltakozásul a háboru ellen — megtagadták. A kormány és a hadvezetőség megvannak győződve arról, hogy a hadijog alkalmazásával urai lehetnek a helyzetnek.

Bern, szeptember 20. A berni lapok jelentik:

Csütörtökön és pénteken Milanóban az élelmiszerzavargások során a városházán szocialista pártvezéreket is fogtak el.

Milano, szeptember 20.

Az elesett tisztek gyászjelentéseiből kitűnik, hogy az illetők a turini kenyérforradalom elnyomásának az áldozatai, ahol milanoi zászlóaljok is működtek közre.

Chiasso-ból jelentik: Az olasz határt ma reggel megnyitották.

Az oroszországi események.

Miért lépett vissza a munkástanács elnöksége?

Miniszterek lemondása.

Szentpétervár, szept. 20.

Tekintettel ama határozatra, melyet a maximalisták a munkástanács teljes ülésén elfogadtak és amelyben követelik, hogy a hatalom a munkások kezébe kerüljön, a munkástanács elnöksége, köztük Cseidze, Cerebelli, Csernov és Skobelev lemondottak.

Szentpétervár, szept. 20. Hivatalos.

A demokrata konferenciát szeptember 25-re tüzték ki. A konferencián 800 képviselő vesz részt, akiket táviratilag hívtak meg. Az alkotmányozó gyűlés választásaira az országban serényen készülődnek.

Szentpétervár, szept. 20. Hivatalos.

A kormány Kornilov lázadásának elnyomtatása folytán elrendelte a pétervári kormányzói állás megszüntetését.

Polkonikovot a szentpétervári csapatok főparancsnokává nevezték ki, széleskörű meghatalmazással.

A Daily Mail jelenti Szentpétervárról:

A republikánusok direktóriumuk közölte a munkástanácsal a szeptember 15-iki határozatát, melyben a **titkos szerződések érvénytelenítését és mielőbbi demokrata békét követel.**

Szentpétervár, szept. 20.

A kormány elfogadta Zarudny igazságügyminiszter lemondását is.

Szentpétervár, szept. 20. Hivatalos.

A kormány elfogadta Axentiev és Skobelev miniszterek lemondását is.

Hivatalos jelentések

Vezérkarunk jelentése.

Budapest, szeptember 19.

A miniszterelnökség sajtóosztályától a következő hivatalos jelentést kaptuk a haretéri eseményekről:

Keleti harctér:

Az Ojtozi-völgy mindkét oldalán visszavertünk erős román támadásokat. Az ellenséget, amely egy helyen állásainkba benyomult, gyors ellentámadással teljesen visszavetettük. Veszteségei jelentékenyek.

Olasz harctér:

Conrad báró tábornagy hadserege egy

ellentámadásunk, amelyet Carzanónál, az ellenségnek átmenetileg átengedett arcvonalrész visszanyerése céljából indítottunk, teljes sikerrel járt. Foglyokban itt 6 tisztet és több mint 300 főnyi legénységet szállítottunk be.

Délkeleti harctér:

Változatlan.

A vezérkar főnöke.

Német hivatalos jelentés.

Berlin, szeptember 19.

A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati harctér:

Rupprecht trónörökös hadserege Flandriában a Houthoulti-erdő és a Lys között a tüzérségi harc egész napon át fokozódott. Az ellenséges ütegek rombolóttá, amelyet a

részünkről jövő ellenhatás szemlátomást meggyengített, ismét a leghevesebb hullámokban zúdult védelmi zónánkra. Este és ma reggel az ellenség több ízben pergőtűzet adott, anélkül, hogy gyalogsági támadások következtek volna. Lensnél és St. Quentinél élénk volt a harci tevékenység.

A német trónörökös hadserege: Soissonstól északkeletre az Aisne—Marne-i csatorna mentén és a Suippes-lapálytól nyugatra a tüzérségek időnkint nagy löszertömegek felhasználása mellett harcoltak egymással. A Maas keleti partján a franciák heves tüzelőkészítés után a Beaumont—Vacheraiville-i utól nyugatra 3 kilométer szélességben támadásra törtek előre. Az ellenség első rohamhullámai védelmi tűzünk előtt gyorsan meghátráltak, az azokat mélyebben tagozva követő tartalékok komoly támadása megfiúsult. A visszaözlő tömegek tüzérségünk számára kiválóan alkalmas célpontok szolgáltak. Ez a nap a franciákra nézve ismét súlyos veszteséggel járt, anélkül, hogy a legcsekélyebb eredményt érték volna el.

Tegnap 16 ellenséges repülőgép zuhant le. Thom alórmester 3. Thuy hadnagy pedig 2 ellenfelét lőtte le.

Keleti harctér:

Lipót bajor herceg vezértábornagy arcvonala: Dünaburgnál és a Luck körüli ivben az oroszok tüzevékenysége érezhetően fokozódott.

József főherceg vezérezredes arcvonala: A románok erős támadást intéztek az ojtózi-völgytől délre fekvő magaslati állásaink ellen. Az ellenséget, amely Oszesciőtől délre kezdetben betört állásainkba, ellentámadással visszavetettük. Egyébként már tüzelésünk visszautasította az ellenséget, amely véres veszteségein felül számos foglyot is veszített.

Mackensen vezértábornagy hadserege: Varnitánál és Muncelulnál román csapatok megismételték támadásukat, amelyek rájuk nézve ismét kudarcra végződtek.

Macedon harcveronai:

A monastiri medencében és a Prezba- és Ochrida-tavak közötti szorosban a tüzérség tevékenysége erősbödött. A Doiran-tó felé keletre őrsők összeütközésére került a sor, amely alkalommal a bolgárok vegyes osztagokat eltűntek.

Ludendorff.

Délvidéki Szövetség.

A „Torontál” két egészséges eszmét vetett föl: a) A délmagyarországi szövetséget; b) A falu felkarolását. Mindkettő igen nevezetes kérdés, melynek jelentőségét különösen az érzik, ki hazánk e páratlan országrészét szívből-lelekből szereti s azt fontosabbnak tartja Erdélynél.

Hiába mondják, hogy plasztikai tekintetben kiegészítője és függeléke Erdélynek. Szó sincs róla. Ezt a babonát geológusok hozták forgalomba, különösen Inkey, Schafarzik, no meg az oláh geológusok, kik mind Suess igézete alatt állnak. Suessnek mindenáron alpi rendszerű gyűrődés kellett. Így meg nem elégedett az Alpok és Kárpátok ivével, előtte Erdély déli határhegysége sem más, mint egy északra görbülő hegyivezet, melynek kapcsolata a délmagyarországi hegység és folytatása a Balkán-hegység, beszakadt része Románia, a Duna legalsóbb medencéje, így könnyen érthető, hogy a plasztikából politikát csináló oláh politikusoknak igen tetszett. Suess ivrendszere, még jobban a francia de Martonne felfogása, hogy a délmagyar hegyek mind erdélyi határhegyek (planyinok) következésképpen ezek Romániához tartoznak. Dacia a római provincia megerősítette a hazafias oláhokat képzelgésükben. Nemcsak Erdély, a déli Magyarország is kell nekik.

Csakhogy Délmagyarország a rómaiak alatt Dacia Apulensis volt s az egész középkeleten keresztül külön tartományként szerepelt. Neve állítólag avar, mivel azonban az avarok nyelvével semmit se tudunk, Erdély és Délmagyarország néhai szláv lakosairól azonban mégis többet — a banovít ige, mely hadakozást, védekezést jelent, a határőrség, határrezs fogalmához vezet s így a Bánság ép oly határar-

Telefon 330.

VÁROSI MOZI A VÁROSI SZÍNHÁZBAN.

Telefon 330.

Csütörtökön, 1917. évi szeptember 20-án két előadás: este fél 7 és 9 órakor, rendes helyárok mellett, elsőrangú szalonzenekísérettel:

Egyszerű szívek.

Dráma 4 felvonásban. A főszerepben: Marschall Mária és Klits Vilmos.

Hadseregünk álló harca az olasz fronton.

HIREK

tománya volt a magyar királyságnak, mint Szlavonia, valamint Moldova és Dacia. Persze nem oklevelek, hanem geográfiai nevek és térnyek révén jutunk e területi felfogáshoz.

Igy vagyunk Délmagyarország felületi kialakulásával is. Ha az alsó Duna nem más, mint a Thrak-rög észtről fűrészelt darabja a Balkán felszigetnek s e rög darabjai a Pogana Ruzku, Bihar-hegység — egészen más perspektívát nyerünk ez országrészünk multjáról és keletkezéséről, mint ezt a geológiai dogmatizmus eddig hirdette volt.

Ezért megérdemelné Délmagyarország, hogy újból Pesty Frigyes gondolatát vegyük elő s irassuk meg ez országrésznek összefoglaló történetét, kiegészítve azt Délmagyarország föld- és népeinek népies, de tudós alapon megírt rajzolatával, különösen kiemelve ezt a mostani helyzetet, mellyel Délmagyarország hazánk homloktere, történelmi arca lett. Nem Dunántul és nyugati Magyarország, hanem délkeleti Magyarország lesz ezentul irányadó. A rabló államok minden tusakodása ellenére a nagy Közép-Európa meg fog születni s ennek a legnagyobbított Közép-Európának előcsatározó őrsze, kulturális pionírja Délmagyarország lesz.

Ezért tartom oly nagyjelentőségűnek Ö Meltósága Steuer György dr. főispán ur gondolatát, mert csak a délmagyarországiak szolidaritásával, a Sz. István koronájához húzó délvidéki hazafias értelmesség és közép bevonásával, közösségében lehet ez országrészből oly kulturális őrsöt teremteni, mely egy másik ezer évre biztosítja Magyarországot területi épségét és további fennmaradását.

Igen tartalmas Bodó ur eszméje, hogy karoljuk fel a falvak geográfiáját is. Szinte csodálom, honnan vette az ösztönzést hozzá, mert hiszen ez tisztára geográfiai és társadalmi téma, mellyel az arisztokratikus Magyarország eddig soha semmiféle alakban nem foglalkozott. Az idők szelleme termékenyítette meg fiatal elméjét, vagy tanulmányai alapján jutott a falu felkarolására — nem tudom, de igen fontos és következményeiben eredményes cselekedethez fogott Bodó ur, kit ép oly melegen kell üdvözölnöm akciója megindításában, persze csak mint geográfus, mint Ö Meltóságát a főispán urat, ki magas polcán sem feledkezett meg szülőföldjének nagy, igen nagy érdekeiről.

Mert eddig mostohán — majd nem azt mondhatnám — ostobán bántak el ezzel a szép országrészszel. Torontálnak ma sincs gyorsvonata Pancsova, Orsova felé, csupa vicinális kapcsolatból áll vasuti hálózata, nincs dunahídja, nincs kövi országútja, mint az alföldnek. Szinte nevetséges, hogy Temesvárnak nincsen műszaki főiskolája, Becskereknek gazdasági akadémiaja, de a félreeső Debreczen kapott egyetemet és gazdasági főiskolát, utóbbival Kassa is dicsekedhetik, minnek annyi értelme van, mint ha a balkáni összeköttetésnek kulcsát Debreczenbe helyeznők, mert hát magyar és török kereskedelmet akarunk, vagy Szabadkán állítunk, mit tudom én mi felét, keleti akadémiát, mivelhogy a katolikus, szerb, a bunyevác Szabadkán lakik és Temesvárt a geográfiai tudatlanság és fontoskodó feületesség simpliciter kinullázzák Délmagyarországból.

Ily bántó ignoranciának végre-valahára véget kell vetnünk, nemcsak déli, hanem az egész Magyarország, sőt a monarchia és közepső Európa érdekeiben. Erre csak a délvidéki szövetség egyedül illetékes és alkalmas, mert jól mondta a főispán ur, Délmagyarország külön vidék, ezt másképp kell vezetni és kormányozni, mint Biharországot, a Dunántul vagy Erdélyt. Ezt először ismerni kell úgy természetben, mint népeiben, csak azután kell hozzáfognunk értékesítéséhez. Mert értékes darab föld ez a Délmagyarország, még értékesebb hazafias népe, mely termelés, meg adóképeség tekintetében felülmúlja hazánk minden más országrészét.

Dr. Czirbusz Géza.

TAJÉKOZTATO.

Az ingyenes olvasóhelyiség és könyvtár nyitva van minden nap délután 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon délután 2 órától este 10-ig. Könyvtára vasárnap, szerda, péntek délután 5-7 óráig.

Városi ingyenes népkönyvtár. A volt es kütszéki épületben. Nyitva naponként reggel 8-tól d. u. 2 óráig.

— **Katonai kitüntetés.** Dr. Löffler Ármín főhadnagy hadbíró a koronás arany érdemkeresztel tüntették ki.

— **Halálozás.** Hasch Árpád, a nagybecskereki kerületi betegsegélyző pénztár számvizsgálója, tartalékos főhadnagy, a nagy ezüst, kis ezüst és a signum laudis tulajdonosa, az olasz harctéren szerzett súlyos betegségében ma hosszas szenvedés után Nyiregyházán elhunyt.

— **Hirek a felmentettekről és az untauglichokról.** Beesből jelentik: A cs. és kir. Landwehminiszterium közli: A különböző napilapokban nemrég megjelent az a hír, amely szerint állítólag a frontszolgálatra való alkalmatlanság lesz föltétlen követelménye minden felmentésnek, ebben a formában nem helytálló. A felmentések felülvizsgálásánál úgy, mint eddig elsősorban az a körülmény lesz irányadó, vajjon az illető polgári hivatásában nélkülözhetetlen vagy pótolhatatlan-e. Kétségtelen azonban, hogy a harctéri szolgálatra való alkalmatlanság kérdése sok felmentés elbírálásánál lényeges szerepet fog játszani. — Sokkal riasztóbb ennél az a másik, nem egészen világos és fentartással fogadandó hír, amely nem tudni milyen forrásból, temesvári és aradi lapokban látott napvilágot. E szerint a honvédelmi- és a közös hadügyminiszter által újabban kibocsátott rendelet elrendeli, hogy a mögöttes országban szolgálatot teljesítő összes arcvonalbeli szolgálatra alkalmas legénységi állománybeli katonák, továbbá a fegyveres őrszolgálatra minősített katonák leváltandók. A miniszternek ezzel a rendelkezéssel az az intenciója, hogy a hadrakelt sereg utánpótlása főnnakadást ne szenvedjen s hogy a hadtápvonalakon megfelelő számú őrszolgálatos legénység álljon rendelkezésre. A rendelet egyuttal intézkedik a leváltandó legénység pótlásáról is. A miniszteri rendelet szerint szolgálat-tételre hívandók be mindazok az 1879—1897. évfolyamban született népfölkelésre kötelezettek, akik az eddigi népfölkelő szemléken fegyveres szolgálatra alkalmatlannak bizonyultak. Ezt azt jelenti, hogy az untauglichok iródkában, műhelyekben, kórházakban nyernek majd alkalmazást. Szigoruan meghagyja a miniszter, hogy ezeket az alkalmatlanokat kizárólag a lakóhelyükön lehet katonai szolgálatra alkalmazni.

Ugyanez a rendelet intézkedik, hogy a leváltandók pótlására elsősorban női munkaerő alkalmazandó és csak abban az esetben alkalmazandók az untauglichok, ha megfelelő női munkaerő nem állna rendelkezésre. Az egyes parancsnokságoknak még e hónap folyamán kell kimutatást készíteniök a leváltandó legénységről. A pótlás október hónapban fog megtörténni a miniszternek később kiadandó utasításai alapján.

— **Az ország zsirral való ellátása.** A városok kongresszusának állandó bizottsága szeptember 24-én tartja ülését Budapesten. Ezen az ülésen az ország zsirral való ellátására a következő indítványt nyújtja be Lukács Ödön nagyváradi polgármesterhelyettes:

— Az ország zsirral való ellátása épp oly fontos, mint a liszttel való ellátás és éppen ezért véleményem szerint a zsirtermelés kérdését állami fölügyelet alá kell venni. Ezt bizonyos mértékben tervezi a kormány is, olyan formán, hogy a gazdáknak meg fogja adni a jogot a hizlalásra és pedig két sertésen tul a hatóság, 50 sertésen fölül a Közélelmezési Hivatal engedelmével. Ilyen módon azonban a zsirtermelés ismét csak a gazdák kezében lesz, ami olyan széttagolt és bizonytalan rendszert eredményez, amilyenre az ország ellátását bizni nem lehet. Ennek a gyakorlatban az lesz az eredménye, hogy a városoknak ki fogják utalni a hizott sertéseket és a városok gondja lesz azoknak elszállítása, aminek igen sok akadály van. Elsősorban a város ritkán kapja meg a kiutalt sertéseket.

— A gazda kényszervégatással, elhullással magyarzza a hiányt. Sok helyen vész miatt zárlat van, nem lehet a sertéseket elszállítani, viszont máskor vasuti kocsihiány, vagy más forgalmi akadályok gátolják a szállítást s így bizonyos intervallumok állanak elő, amikor a

város zsir nélkül marad. Minthogy pedig emellett sem az ellátás folytonosságát, sem pedig biztonságát megoldva nem látom, az lesz a javaslatom, hogy a sertéshizlalás és a zsirtermelés vétessék állami kezelésbe. Ide vonatkozó javaslatom két irányu lesz. Elsősorban az, hogy a sertéshizlalás ne csak állami fölügyelet alá helyeztessék, hanem maga az állam rendelkezék be erre. A házi és gazdasági szükségleten felüli sovány sertéseket rekviráltassa s azok egy részét bocsássa azoknak a városoknak a rendelkezésére, amelyek sertéshizlalásra már berendezkedtek, vagy azt vállalják s természetesen biztosítja a szükséges tengerimennyiséget s ennek megfelelően a zsirellátást vegye állami kezelésbe.

— **A tüzelőanyagokban jelentkező nagy hiányra való tekintettel a helybeli Steinitzer Géza cég ezuton értesíti a t. közönséget, hogy koksrendelések felvétele ezidőszert az áru teljes hiánya miatt szünetel.**

Ugyancsak soha nem tapasztalt méretet öltött a hiány köszében is, miért is háztartásonként csak szerény mennyiség leszen kiosztva. További intézkedésig — amíg a készlet tart — csakis a hét három napján és pedig hétfőn, szerdán és pénteken leszenek a szénmennyiségek a felek rendelkezésére bocsátva. megjegyezvén, hogy az elfuvarozásról mindenkor maguknak a fogyasztóknak kell gondoskodni.

— **A torontálmegyei jegyzőegylet közgyűlése.** A torontálmegyei községi és körjegyzők egylete szeptember hó 26-ikán d. e. 10 órakor tartja ez évi közgyűlését, amelyre a következő meghívót küldték szét: Meghívó. A torontálmegyei községi és körjegyzők egylete által Nagybecskerekereken, az alispáni kisteremben 1917 szept. hó 25-én délután 2 órakor tartandó választmányi és a megye székházának közgyűlési termében 1917 szeptember hó 26-án délelőt 10 órakor tartandó rendes közgyűlésére az egylet választmányát, tisztikarát és összes tagjait meghívjuk. Felkértenek az egyleti tagok hátralékos és folyó évi tagsági díjaiknak Örső Gáspár egyleti pénztárnoknak Bégaszentgyörgyre leendő elküldésére. A közgyűlés tárgyai: 1. Elnöki jelentés. 2. Az egylet 1916. évi számadásának felülvizsgálata. 3. 1918. évi költségelőirányzat. 4. A stipendium-alap kamatjövödelmének kiutalása iránt választmányi intézkedés. 5. A nyugdíjalapszabály némely §-ának módosítása és kiegészítése. 6. Nagybecskerekereken felállítandó háborus emlékmű propagálása és gyűjtés. 7. A háborus éveknél a nyugdíj jogosultságba leendő kétszeres betudása. 8. A Budapesten tartandó országos központi egyesületi közgyűlésre küldöttségi tagok választása. 9. Rigó István nyug. megyei főjegyző bucsulevele. 10. Tagdíjak felemelése. 11. Az egyleti rendes tagok részére napidíj és utiköltség a közgyűlések alkalmával. 12. Grandjeán Géza csentai jegyző indítványa a községi jegyzők közzégi helyzetének és a községek vitális érdekének biztosítására vonatkozólag. 13. Egyébb kellő időben beadott indítványok. Garabos, 1917 augusztus hó 31-én. Grandjeán Géza jegyző-egyl. főjegyző. Vihely Géza jegyző-egyleti lnöke.

— **Egy nagyszabású színházalapítási terv.** Művészeti körök, de a pénzüvilágot is régebb idő óta foglalkoztatja egy új színház terve. Nagytökekből álló konzorcium elhatározta, hogy Budapesten nagyszabású modern színházat épít s erre a célra 10 millió korona tökével részvénytársaságot alakít. Az új színház felépítésére a régi Pester Lloyd három utcára néző Dorottya-utca 14. sz. alatti épületét szemelték ki, amely most a Generali biztosító tulajdona. A régi épület 704 négyszögöles telken áll és a telek négyszögöléért a konzorcium 8000 koronát kínált fel a Generalinak, amely annakidején az objektumot négyszögölenként 4000 koronájával vásárolta meg. Az adásvételi tárgyalások folyamatban vannak.

— **Gyilkosság Nagyzezsényen.** Saját tudósítónk jelenti: Tegnap Nagyzezsényben a Mész-féle üzletbe ittas állapotban beállított Nedelykov Pál és a boltban, ahol az üzlet tulajdonosnője volt éppen, garázdálkodni kezdett, majd nekiment az asszonynak és dulakodás fejlődött ki köztük. Ezt látván a tulajdonosnő 12 éves fia, Mész Rudolf, előkapta a flobert puskáját és anyja támadójára lött. A golyó Nedelykovnak a lábába ment, vérmérgezést kapott és ma meghalt. Az eljárás megindult.

Csúnya nők — szépek Szép nők — szebbek

lesznek, ha arcbőrük, keblük, nyakuk és kezeik finomítására, felfrissítésére és szépítésére állandóan a legtökéletesebb bőrápoló szert: a valódi

DIANA ALABASTROM-PUDERT

használgják. Egy kísérlet meggyőzi e szer csodáira illő hatásáról.

Mindenütt kapható!

Főelárusítóhely:

DIANA KERESKEDELMI R. T. Budapest, V., Nádor-utca 6

TŐZSDE

Délutáni telefonjelentés.

A tőzsde ma a tegnapi szilárdabb hangulatban indult. Élénken kolportálták a Zsiróegylet bizonytalan fizetési napjának ügyét, minek következtében a bankok tegnap óta valutanap nélkül igazolják ügyfeleiknek a kötelességet. Élénk üzlet alakult ki a Járédekbank részvényeivel, melyért 523 koronát fizettek az első kötéseknek. A Fabank iránt ma sem csökkent az érdeklődés, bár kurzusa nem tartotta az eddigi nivót. Ennek a papirosnak főgynöke két nap alatt 2200 darabot adott el.

A hajózási papirok közül ma az Adria iránt mutatkozott érdeklődés.

Magyar Hitel 1248, Osztrák Hitei 898, Magyar Bank 838, Jelzalog Bank 523, Hazai Bank 510, Fabank 856, Rimamurányi 1175, Államvasút 1105, Fatermelő 1200, Danica 920, Klotild 642, Schlick 549, Adria 1950, Gizeila 830, Trieszti Gáz 1400.

KÖZGAZDASÁG

A tengerikészletek rekvirálása és maximalása. A hivatalos lap mai száma közli a kir. miniszteriumnak a tengerikészletek zár alá vételéről, felhasználásáról, forgalombahozataláról, végül a követelhető legmagasabb ár megállapításáról szóló rendeletét. A rendelet szerint a sertéshizlalás tárgyában a kormány által kiadandó külön rendelet fog intézkedni. A termelő a közlelmezés céljára lekötendő sertések hizlalására az 1917. évi zár alá vett tengeri termékből a saját házi és gazdasági szükségletét meghaladó résznek csak felét használhatja fel. Tengerit ipari célokra vásárolni tilos. A természeteslegből csak a Haditermény Részvénytársaság részére szabad tengerit eladni, vagy pedig olyanoknak, akik vásárlási igazolványt mutatnak fel. Szállítani tengerit csak igazolvánnyal szabad. Mihelyt a tengeritörés tulnyomó részben befejeztetett, a tengerit rekvirálni fogják. A tengeriért követelhető legmagasabb ár 1917. szeptember és 1918. május között 34 koronától 40 korona 30 fillér között váltakozik közönséges csöves és kevert tengerire nézve, míg ugyanilyen tengerinek az ára, morzsolt állapotban 42 korona 50 fillér és 46 korona között váltakozik. A fajtengeri ára ugyanezen időn belül 36 korona 10 fillér és 42 korona 80 fillér között váltakozik csöves állapotban, míg morzsoltan 45 korona 50 fillértől 49 koronáig terjedő ár fizethető.

Eltitotta a belügyminiszter az állomásokon a gyümölcsárúsítást. Ugron Gábor belügyminiszter rendeletet küldött a vármegyék alispánjaihoz, akiknek a figyelmét fölhívja arra, hogy a vérhast a tisztátalan víz és a gyümölcs terjeszti. Ezért a belügyminiszter utasítja az alispánokat, hogy a vármegye területén levő

vasuti állomások környékén tiltsa meg a gyümölcs és a víz árusítását és lépjen érintkezésbe a katonai állomásparancsnokokkal és állomásfőnökökkel, hogy a pályaudvarokon gondoskodjanak jó és tiszta ivóvizről.

A kormány megengedte a cipőbehozatait. A pénzügyminiszterium kebelében működő Behozatali Bizottság — a cipőközpont előterjesztésére engedélyt adott egy budapesti és vidéki kereskedőkből alakult csoportnak, hogy Svájból negyszázezer frank értékű cipőt hozzon be Magyarországra. A vásárláshoz szükséges hitelt egy svájci bank nyújtja a konzorciumnak, amely — ha ezt az első szállítást sikerrel lebonyolítja — valószínűleg néhány millió értékű cipő behozatalára fog engedélyt kapni. Az első szállítmány tízezer pár férfi-, női- és gyermekecipőből áll majd, amelynek ára 90 és 100 korona között fognak változni.

Nagykikinda város polgármesterétől.
15447—1917. szám 763—2.2

Pályázati hirdetmény.

Nagykikinda városnál megüresedett és a kormányhatóságilag jóváhagyott képviselőtestületi határozattal kizárólag a rendőrségi állományra terjedő s folyósításának idejére szervezett, egyenként évi állandó 1400 kor. törzsfizetéssel és 480 kor. lakbérrel javadalmazott két polgári biztos állásra pályázatot hirdetek.

A pályázni kívánókat felhívom, hogy legalább négy elemi iskoláról szóló elméleti képesítési- és egészségi állapotukat, eddigi alkalmaztatásukat és nyelvismereteiket igazoló bizonylatokkal szabályszerűen felszerelt pályázati kérvényüket f. év szeptember hó 26-ig hozzam benyújtsák.

Az állami rendőrszolgálat tanfolyamot elvégzett előnyben részesülnek.

A pályázottak közül a szóban forgó állásokra részéről kinevezettek azonnal szolgálatba lépni kötelesek.

Nagykikindán, 1917. évi szeptember 9-én.

Majnicski Lukács s. k.
polgármester.

3 szobás lakás október vagy november 1-re kiadó.

Bővebbet:

Beno József üvegkereskedőnél.

Használt üzleti berendezéseket keresünk (fűszer és rövidáru üzlethől).

Ajánlatokat kér

„Hangya“ Istvánföldén.

Kerestetik

a Torontálmegyei Központi „József“ kórházhoz egy ápoló férfit,

ki egyúttal a kórházi betegek magánruha-raktárát is kezeli.

Fizetése: 60 kor. havi fizetés, szabad lakás, fűtés, világítás, mosás és ételmezés.

Az állás azonnal elfoglalható.

Rokkant katonák, akik egyébként a követelményeknek megfelelnek, előnyben részesülnek.

Jelentkezni lehet a kórház igazgatóságánál.

Nagybecskerek, 1917 szeptember 18.

Igazgatóság.

Olcsó bőrtalpalás!

1 pár cipő felnőtteknek K 250
1 pár cipő gyermeknek K 150

Tekintse meg a kirkatot!

Berlini Áruház,
Ró-utca.

136 kat. hold

Felsültebe község legelője mellett fekvő (a községtől gyalog 10 perc) künö minőségű

szántóföld

a rajta levő gazdasági épületekkel együtt

eladó

és azonnal, vagy esetleg az őszielkel — 60 hold búzával beveve — át is vehető.

Bővebbet a tulajdonosnál

Schneider Péter
Nagybecskerek, Bajza-u. 2854

Viszketegséget, sümört, rüht

leggyorsabban elmulasztja a Dr. Flesch-féle eredeti Barna zsir, Míndig eredeti peccetes Dr. Flesch-félet kérjünk. Próbátégely 1-60 K., nagy tégely 3 K., családi tégely 9 K. — Kapható a helybeli gyógyszerárterekben vagy direkt a készítőnél rendelhető. Dr. FLESCHE „Korona“ gyógyszerárterára Győr.

Nyomdasztanoncul

legjobb két közepiskolát jó eredménnyel végzett fiu heti fizetéssel azonnal felvétetik

lapunk nyomdájában.

Munkáslányok

azonnal felvételnek

helyi nagyobb iparvállalatnál.